

สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด ข้อมูล ณ วันที่ 15 มกราคม 2563

สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด (ช่วงวันที่ 2 ม.ค. 62- 15 ม.ค. 63)

1. ศัตรูข้าว

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 61 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 11,376,868 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 5,874 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 846 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6,720 ไร่)
  - เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง และจังหวัดพิจิตร จำนวน 4,404 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 4,407 ไร่)
  - เพลี้ยกระโดดหลังขาว ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้ พื้นที่ระบาดลดลง 3 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 3 ไร่)
  - แมลงล่า ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้
  - หนอนห่อใบ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 13 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 5 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 18 ไร่)
  - โรคไหม้ข้าว พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง สุโขทัย ตาก กาฬสินธุ์ ฉะเชิงเทรา และจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1,368 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 682 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 2,050 ไร่)
  - โรคขอบใบแห้งข้าว ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้ พื้นที่ระบาดลดลง 150 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 150 ไร่)
  - หนอนกระทู้ข้าว พื้นที่ระบาด 1จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จำนวน 24 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 24 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ไม่มีการระบาด)
  - แมลงบัว พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 65 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 27 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 92 ไร่)
- ผลการดำเนินงาน
  - ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้ง หนอนกระทู้กล้า เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และศัตรูข้าวอื่นๆ โดยให้เกษตรกรเฝ้าระวังต่อเนื่องในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่ปลูกข้าวในฤดูกาลใหม่
  - ผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อเตรียมความพร้อมใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้นำไปใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่
  - แนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวต้านทานโรค เช่น สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 60 สุรินทร์ 1 เป็นต้น และงดหว่านปุ๋ยในอัตราที่มากเกินไป รวมทั้งกำจัดวัชพืช พืชอาศัยของเชื้อไวรัส แมลงพาหะนำโรค และไม่ควรใช้สารฆ่าแมลงผสมกันหลายชนิด หรือใช้สารฆ่าแมลงผสมสารกำจัดโรคพืชหรือสารกำจัดวัชพืช เพราะอาจทำให้ประสิทธิภาพของสารฆ่าแมลงลดลง
  - แนะนำให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ค่อนข้างต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น สุพรรณบุรี1 สุพรรณบุรี2 สุพรรณบุรี90 สุพรรณบุรี60 ปทุมธานี1 พิษณุโลก2 ชัยนาท1 ชัยนาท2 กข29 และ กข31 และไม่ควรปลูกพันธุ์เดียวติดต่อกันเกิน 4 ฤดูปลูก
  - แนะนำให้เกษตรกรใช้ไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดและควบคุมในพื้นที่ที่ยังไม่พบการระบาด เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกข้าว กข 15 ซึ่งเป็นช่วงระยะใกล้เก็บเกี่ยว
  - แนะนำเกษตรกร เมื่อเริ่มมีการระบาดของหนอนห่อใบในแปลงข้าว ไม่ควรใช้ปุ๋ยไนโตรเจนเกิน 5 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยยูเรียไม่เกิน 10 กิโลกรัมต่อไร่ ควรแบ่งใส่ปุ๋ยในช่วงข้าวกำลังเจริญเติบโตและลดปริมาณปุ๋ยที่ใส่ โดยปุ๋ยสูตร 16-20-0 ใส่ไม่เกิน 30 กิโลกรัมต่อไร่ และกำจัดพืชอาศัย เช่น หญ้าข้าวนก หญ้านกสีชมพู หญ้าปล้อง หญ้าไซ หญ้าชันกาด และข้าวป่า เป็นต้น

2. ศัตรูมะพร้าว

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 67 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 979,838 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 57,072 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 9,745 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 47,327 ไร่)

- **หนอนหัวดำ** พื้นที่ระบาด 28 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร อุตรดิตถ์ บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ ระยอง ชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี สงขลา สตูล พังงา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และจังหวัดปัตตานี จำนวน 9,541 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 15 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 9,526 ไร่)

- **แมลงดำหนาม** พื้นที่ระบาด 31 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร มหาสารคาม บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ กรุงเทพมหานคร อ่างทอง นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ นครนายก ระยอง ชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี เพชรบุรี สงขลา สตูล ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ ภูเก็ต ยะลา ปัตตานี พัทลุง และจังหวัดระนอง จำนวน 36,928 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 9,163 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 27,765 ไร่)

- **ด้วงแรด** พื้นที่ระบาด 21 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ กรุงเทพมหานคร อ่างทอง นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ นครนายก ชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สงขลา สตูล ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และจังหวัดยะลา จำนวน 10,604 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 567 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 10,037 ไร่)

• ผลการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูมะพร้าว ผ่านทางเว็บไซต์ และสื่อช่องทางต่างๆ และถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว รวมทั้งการดูแลสวนมะพร้าวให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

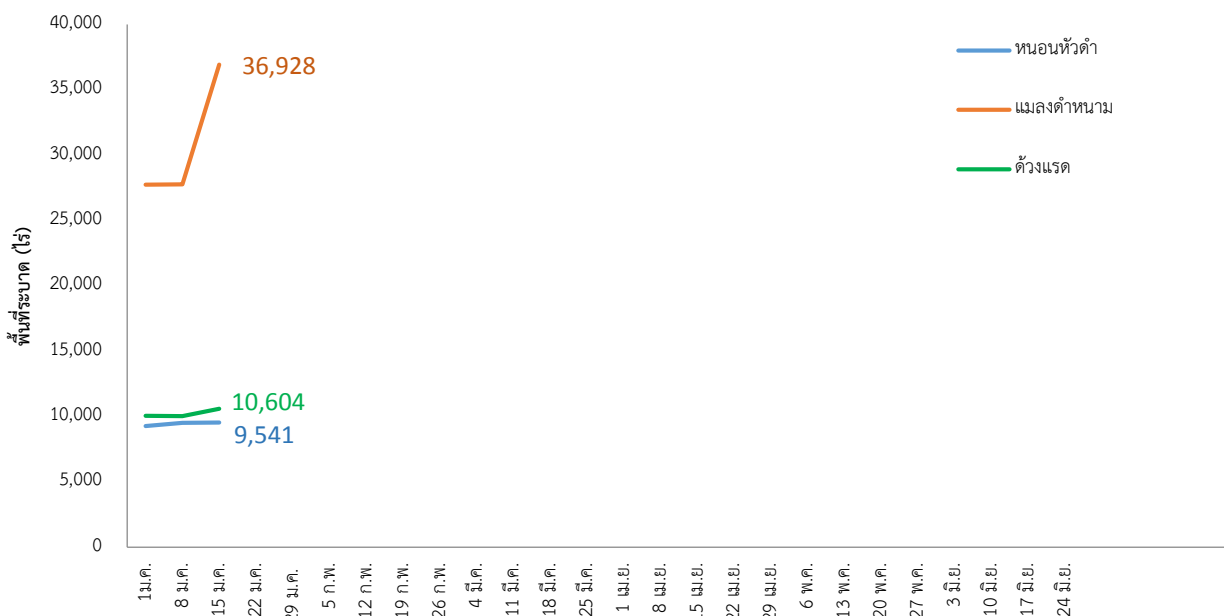
- ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำ และหนอนพาราซ่าทำลาย ไปเผาทิ้งนอกแปลง และเก็บเศษซากพืชไปเผาทำลาย เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงแรดและศัตรูพืชชนิดอื่น ๆ

- ปลอ่ยแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่

- ปลอ่ยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) เพื่อควบคุมการระบาดของแมลงดำหนามในพื้นที่

- ใช้กำดักฟีโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรด ในระยะดักแด้ และระยะตัวหนอน

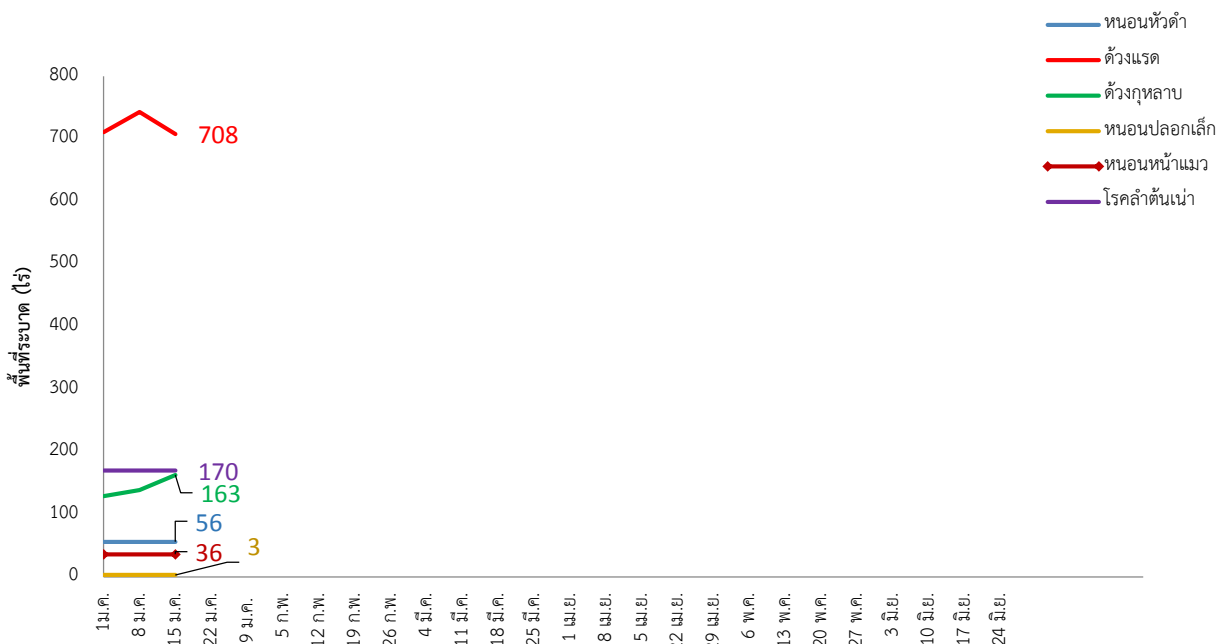
สถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว ปี 2563

3. ศัตรูพาล์มน้ำมัน

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 68 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 3,156,648 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 1,149 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 2 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,147 ไร่)
  - **หนอนหัวดำ** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 56 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **หนอนปลอกเล็ก** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร จำนวน 3 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **หนอนหน้าแมว** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 36 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **ด้วงแรด** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี กรุงเทพมหานคร ชุมพร พังงา สุราษฎร์ธานี และจังหวัดสตูล จำนวน 708 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 35 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 743 ไร่)
    - **ด้วงกุหลาบ** พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี จันทบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี และจังหวัดสตูล จำนวน 163 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 24 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 139 ไร่)
    - **โรคลำต้นเน่า** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 170 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
    - **โรคทะลายเน่า** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดตราด จำนวน 13 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 13 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีการระบาด)
- **ผลการดำเนินงาน**
  - รมรณรงค์ให้เกษตรกรดูแลสวนพาล์มน้ำมันให้สะอาด กำจัดวัชพืชบริเวณสวนพาล์มน้ำมัน เก็บเศษซากพืชไปเผาทำลาย เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงแรด และหมั่นสำรวจสวนพาล์มน้ำมันอย่างสม่ำเสมอ
  - ให้ตัดทางใบพาล์มน้ำมันที่ถูกหนอนหัวดำ หนอนปลอกเล็ก และหนอนหน้าแมวทำลายไปเผาทิ้ง และใช้กับดักแสงไฟล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย
  - ใช้กำจัดฟีโรโมน และใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย
  - ทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะดักแด้ และระยะตัวหนอน
  - สำหรับต้นพาล์มน้ำมันที่ถูกด้วงแรด และด้วงกุหลาบทำลายระยะรุนแรง ให้ใช้สารเคมีคาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นบริเวณใบให้ทั่วในตอนเย็นก่อนค่ำ
  - ให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ทาบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าพาล์มน้ำมันเพื่อควบคุมการระบาด

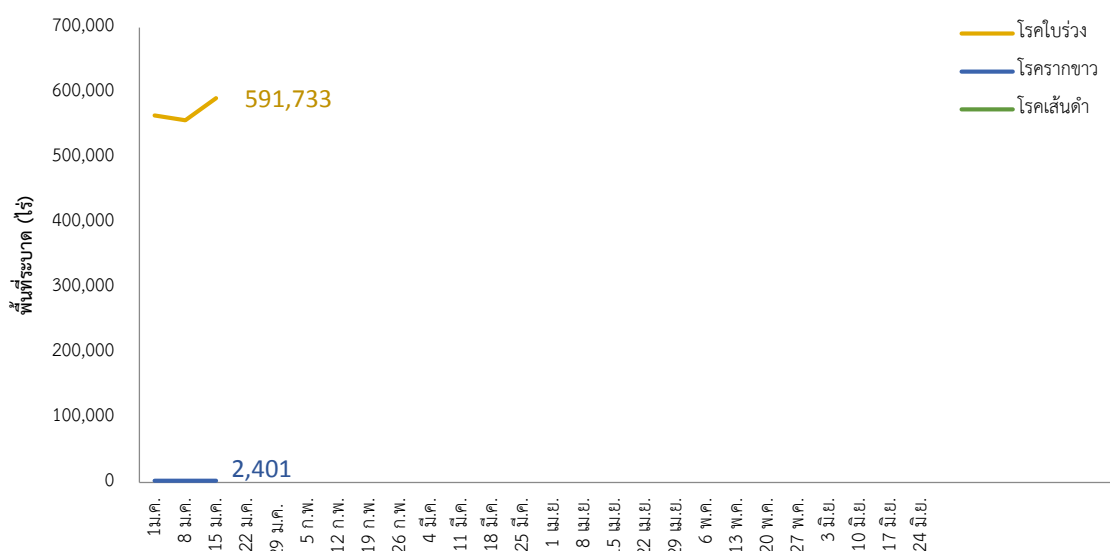
สถานการณ์การระบาดของศัตรูพาล์มน้ำมัน ปี 2563

4. ศัตรูยางพารา

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 66 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 19,053,604 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 594,133 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 34,072 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 560,061 ไร่)
  - **โรครากขาว** พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ตรัง สงขลา และจังหวัดปัตตานี จำนวน 2,401 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 17 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 2,384 ไร่)
  - **โรคใบร่วง** พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลา สตูล พังงา สุราษฎร์ธานี ตรัง กระบี่ ยะลา นราธิวาส และจังหวัดปัตตานี จำนวน 591,733 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 34,055 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 557,678 ไร่)
  - **โรคเส้นดำ** ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้
- **ผลการดำเนินงาน**
  - ประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากขาว โรคใบร่วง และโรคเส้นดำ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสวนยางพาราในช่วงฤดูฝน
  - ให้เกษตรกรขุดคูล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรค เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของราก และใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาทาบริเวณที่เกิดโรค เพื่อควบคุมการระบาด
  - สำหรับต้นยางพาราที่เป็นโรคขาวระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีโพรพิโคนาโซล 25% อีซี อัตรา 30 ซีซีต่อน้ำ 3 ลิตรต่อต้น ราดบริเวณที่เป็นโรครากขาวยางพารา
  - สำหรับต้นยางพาราที่พบว่าเป็นโรคใบร่วงระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมี โดยวิธีฉีดพ่น ดังนี้
    - เบนอิมิล อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา 2 ซีซี ฉีดพ่นอัตรา 100 ลิตรต่อไร่
    - โพรปีเนป หรือ แมนโคเซป หรือ คลอโรราโลนิล อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา 2 ซีซี ฉีดพ่นอัตรา 100 ลิตรต่อไร่
    - เฮกซาโคนาโซล อัตรา 30 - 40 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา 2 ซีซี ฉีดพ่นอัตรา 100 ลิตรต่อไร่
    - โพรปีโคนาโซล อัตรา 10 - 15 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา 2 ซีซี ฉีดพ่นอัตรา 100 ลิตรต่อไร่
    - ไทโอฟาเนต-เมริล อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา 2 ซีซี ฉีดพ่นอัตรา 100 ลิตรต่อไร่
  - ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดสงขลา ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส ตรัง และสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา สายพันธุ์ NST009 เพื่อควบคุมการระบาดของโรคใบร่วงในยางพาราในพื้นที่

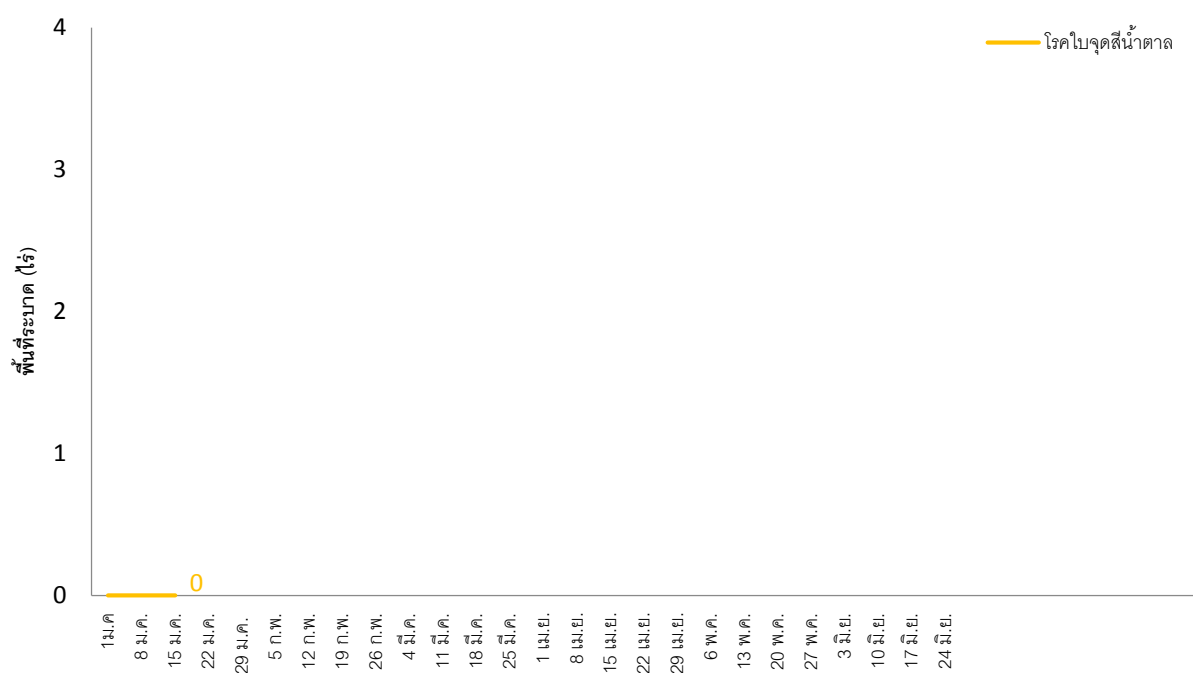
สถานการณ์การระบาดของศัตรูยางพารา ปี 2563

5. ศัตรูกาแฟ

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 57 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 246,677 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้
  - โรคใบจุดสีน้ำตาล ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้

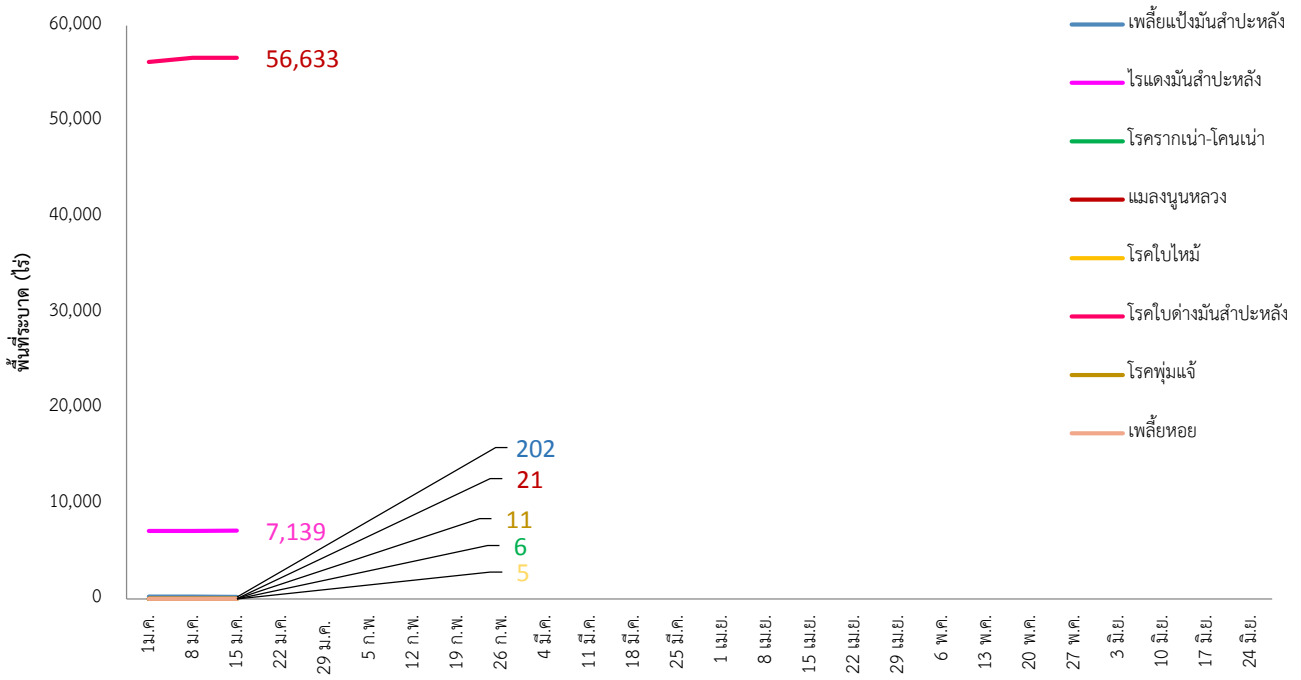
สถานการณ์การระบาดของศัตรูกาแฟ ปี 2563

6. ศัตรูมันสำปะหลัง

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 53 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 8,430,697 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 64,017 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 18 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 64,035 ไร่)
  - **เพี้ยแป้งมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชลบุรี และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 202 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 38 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 240 ไร่)
    - **ไรแดงมันสำปะหลัง** พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง อุทัยธานี นครราชสีมา มหาสารคาม ศรีสะเกษ ชลบุรี และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 7,139 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 7,129 ไร่)
      - **แมลงนูนหลวง** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 21 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
      - **เพี้ยหอย** ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้
      - **โรคโคนเน่าหัวเน่า** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และมหาสารคาม จำนวน 6 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
      - **โรคใบไหม้** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 5 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
      - **โรคใบด่างมันสำปะหลัง** พบอาการคล้ายโรคใบด่างมันสำปะหลังที่เกิดจาก *Cassava mosaic virus (CMV)* พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ลพบุรี นครสวรรค์ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว จำนวน 56,633 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
        - **โรคพุ่มแจ้** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 11 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่ (สัปดาห์ที่แล้ว 1 ไร่)
  - **ผลการดำเนินงาน**
    - รมรณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง
    - ผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่
    - ให้เกษตรกรหว่านปูนขาว หรือโรยเชื้อเชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ขุดออก หรือกรณีแสดงอาการโคนเน่าหัวเน่าระบาดรุนแรงมาก ใช้สารเคมีฟอสฟอรัส อลูมิเนียม สกัดติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องในช่วงฝนชุกควรตรวจแปลงทุกวัน
    - ให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงนูนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อรามेटตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน และให้หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
    - ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่สาธารณะชนเกี่ยวกับโรคใบด่างมันสำปะหลังผ่านสื่อต่างๆ และสร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกร เกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง และแนวทางเฝ้าระวังและป้องกันกำจัด
    - จัดทำมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง ให้เป็นแนวทางปฏิบัติให้สำนักงานเกษตรจังหวัด และรายงานผลการสำรวจติดตามสถานการณ์ทุกสัปดาห์
    - วางแผนการจัดการท่อนพันธุ์หรือการผลิตท่อนพันธุ์เพื่อสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่ระบาด
    - ศึกษาและวางแผนการผลิตศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดแมลงหิวข้าวพาหะนำโรคใบด่างมันสำปะหลัง
    - ประสานงานกรมการค้าภายใน เพื่อให้ข้อมูลในการจัดทำโครงการช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ปลูกมันสำปะหลังที่ประสบปัญหาโรคใบด่างมันสำปะหลัง
    - จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการติดตามสถานการณ์และดำเนินการควบคุมการระบาด และจัดทำโครงการณรงค์เพื่อควบคุมและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ
    - แจ้งเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังทุกรายให้สำรวจมันสำปะหลังในแปลงของตนเองโดยละเอียด เพื่อการเฝ้าระวังโรคใบด่างหากพบต้นมันสำปะหลังมีอาการใบด่าง แจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรจังหวัดทันที พร้อมทั้งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ สำรวจพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังแบบครอบคลุมพื้นที่ใน 50 จังหวัด ที่เข้าร่วมโครงการป้องกันและกำจัดโรคใบด่างมันสำปะหลัง

สถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง 2563

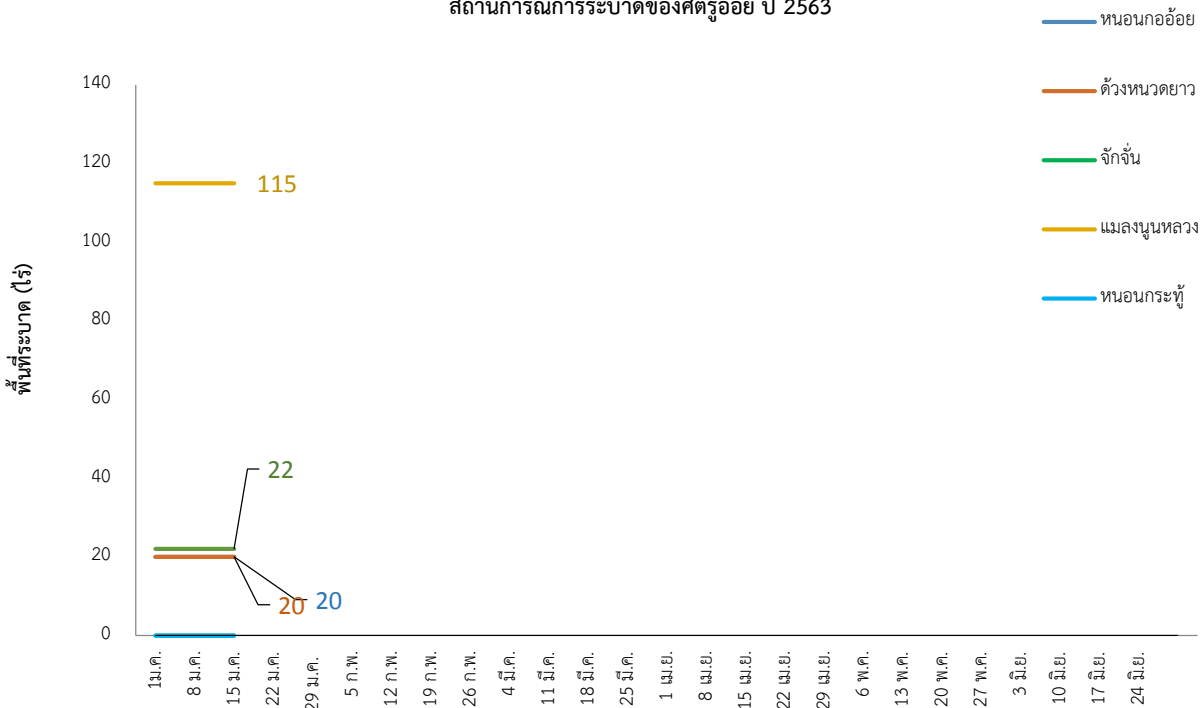
7. ศัตรูอ้อย

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 51 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 6,801,465 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 177 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - หนอนกออ้อย พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด คือ จังหวัดกาญจนบุรีและราชบุรี จำนวน 20 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - ดั่งหวดยาว พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 20 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - แมลงนูนหลวง พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 115 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - จักจั่น ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้
  - โรคราใบขาว พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 22 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

• ผลการดำเนินงาน

- รมรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่
- ให้เกษตรกรทำการไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงนูนหลวง ดักแด้ และดั่งหวดยาว และใช้เชื้อรา บิวเวอเรียและเชื้อราเมตาตาไรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดินหรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อรา เจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
- ให้เกษตรกรปลูกอ้อยพันธุ์ต้านทานในฤดูกาลปลูกต่อไป และให้เกษตรกรไถดินซุดต่อทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของตัวอ่อนหนอนกออ้อยต่อไป

สถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อย ปี 2563

8. ศัตรูข้าวโพด

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 65 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 4,179,246 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 464,489 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 10,421 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 474,910 ไร่)

- หนอนเจาะลำต้น หรือหนอนเจาะฝัก พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดราชบุรี 15 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 15 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีการระบาด)

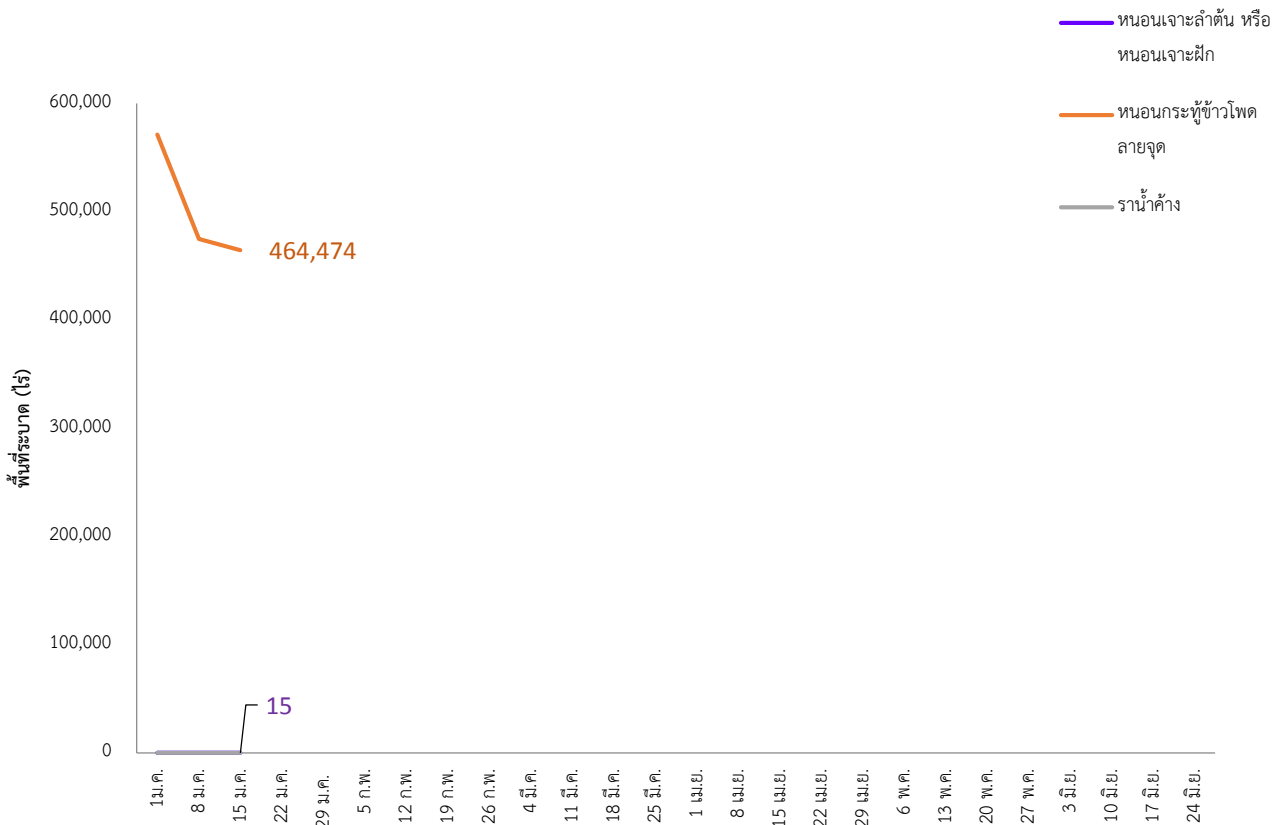
- หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พบการระบาดในข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ระบาด 42 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา เชียงราย เชียงใหม่ สุโขทัย ตาก พิจิตร พิษณุโลก แม่ฮ่องสอน กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ ขอนแก่น อุดรธานี หนองบัวลำภู นครพนม เลย มุกดาหาร มหาสารคาม ชัยภูมิ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ พระนครศรีอยุธยา นครปฐม สระบุรี ลพบุรี นครสวรรค์ ชัยนาท ชลบุรี จันทบุรี สระแก้ว กาญจนบุรี ราชบุรี สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และจังหวัดตรัง จำนวน 464,474 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 436 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 474,910 ไร่) แบ่งเป็นพื้นที่ระบาดรุนแรงมาก 46,632 ไร่ และ พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย 417,843 ไร่

- โรคราน้ำค้าง ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้

• ผลการดำเนินงาน

- แจ้งเตือนเฝ้าระวังหนอนกระทู้ fall armyworm ให้เกษตรกรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวโพดอย่างต่อเนื่อง
- จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการติดตามสถานการณ์ และดำเนินการควบคุมการระบาดของหนอนกระทู้ รวมทั้งจัดทีมเจ้าหน้าที่ติดตามสถานการณ์การระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด

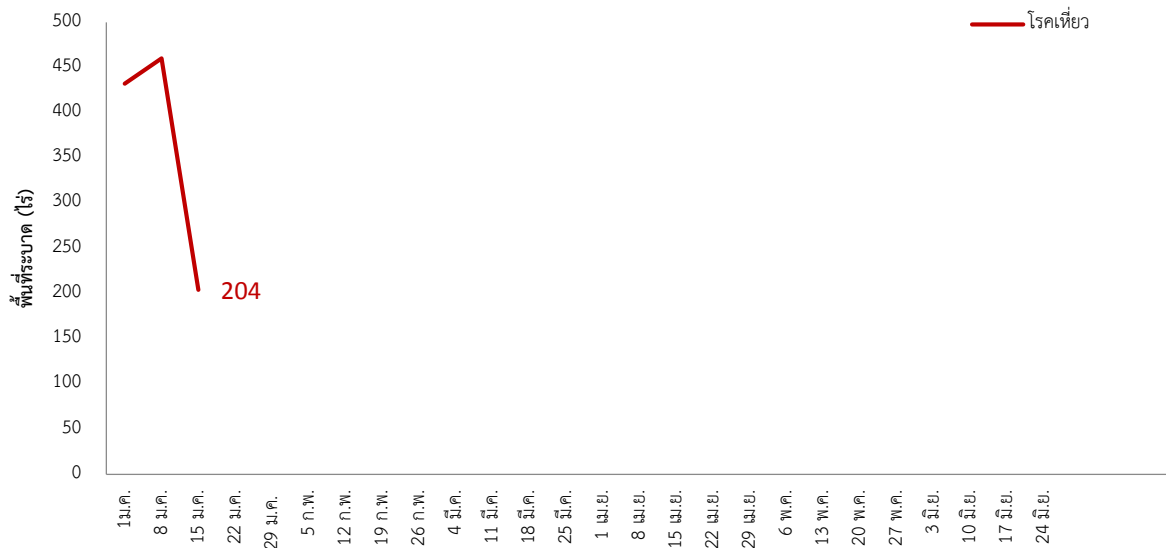
สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวโพด ปี 2563

9. ศัตรูสับปะรด

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 12 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 205,603 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 204 ไร่ ลดลงจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 256 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 460 ไร่)
  - โรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดตราด จำนวน 204 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 256 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 460 ไร่)
- ผลการดำเนินงาน
  - ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด ให้เกษตรกรเฝ้าระวังในพื้นที่
  - ให้เกษตรกรใช้ไตรโคเดอร์มาและซุบหน่อพันธุ์ด้วยสารเคมีเพื่อป้องกันโรคฯ
  - รมรงคืให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด โดยให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

สถานการณ์การระบาดของศัตรูสับปะรด ปี 2563

10. ศัตรูทุเรียน

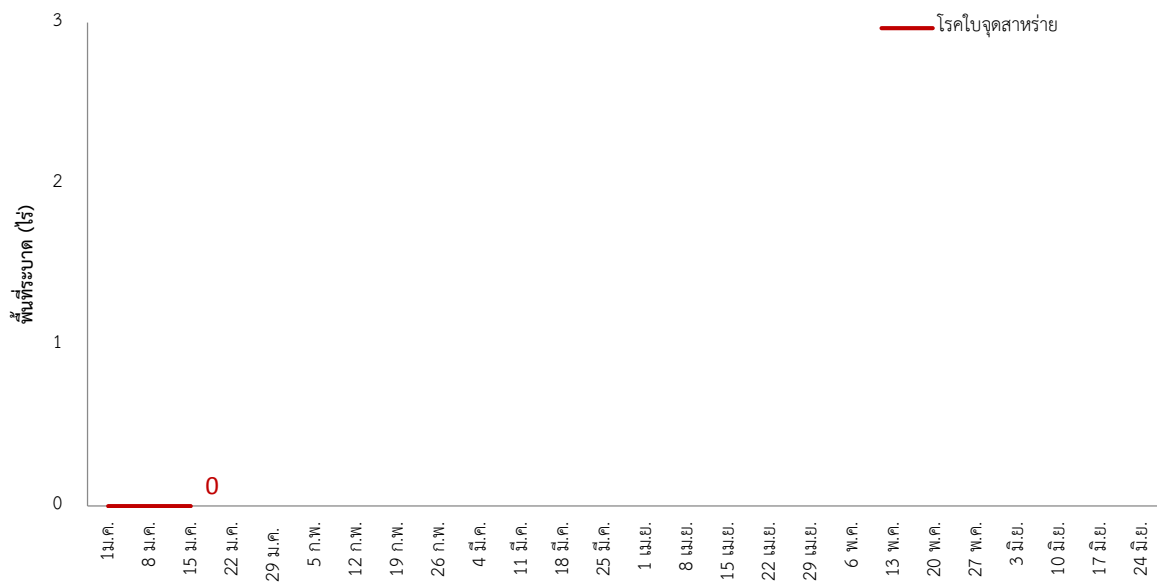
- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 75 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 703,837 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 14,121 ไร่ เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 693 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 13,428 ไร่)
  - **หนอนเจาะลำต้น** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1,065 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **หนอนเจาะผล** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 2,582 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 6 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 5 ไร่)
  - **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด จำนวน 1,567 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 510 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 1,057 ไร่)
  - **ไรแดง** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 10 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรครากเน่าโคนเน่า** พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด และจังหวัดชุมพร จำนวน 8,716 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 30 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 8,686 ไร่)
  - **โรคราดำ** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 9 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรคราใบไหม้** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 9 ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง 4 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 13 ไร่)
  - **หนอนกินใบ** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร จำนวน 24 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 24 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีการระบาด)
  - **เพลี้ยไก่แจ้** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดตราด จำนวน 133 ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น 133 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่มีการระบาด)
- **ผลการดำเนินงาน**
  - **หนอนเจาะลำต้นทุเรียน และหนอนเจาะผล** แนะนำให้สังเกตรอยแผลจากการวางไข่และการทำลายของหนอนเจาะลำต้น เก็บไข่และหนอนไปทำลายเพื่อตัดวงจรการระบาด ทำการกำจัดตัวเต็มวัยของด้วงหนวดยาว โดยใช้แสงไฟส่องในช่วงเวลา 19.00 - 24.00 น. หรือใช้ตาข่ายตักพื้นหลวมๆ รอบต้นเพื่อดักจับตัวเต็มวัยมาทำลายทิ้ง สำหรับพื้นที่ที่มีการระบาดของหนอนเจาะลำต้นทุเรียนรุนแรง ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงชนิดดูดซึมให้ชุ่มเฉพาะบริเวณลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ 2 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน หรืออาจต้องพ่นสารทุกๆ 3 เดือน
  - **เพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไก่แจ้** หากพบระบาดเพียงเล็กน้อยให้ตัดหรือเด็ดส่วนที่ถูกทำลายไปทิ้งนอกแปลง หากพบการระบาดบริเวณผลทุเรียนให้ใช้น้ำพ่นบริเวณที่ถูกทำลาย เพื่อให้เพลี้ยแป้งและเพลี้ยไก่แจ้หลุดออกไป หรือใช้น้ำผสมไวท์ออยล์ อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเพื่อกำจัด เนื่องจากเพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไก่แจ้จะแพร่ระบาดโดยมีมดพาไป การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไอออน (มาลาไอออน 83% อีซี) อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือคาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับบลิวพี) อัตรา 10 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้ง
  - **เพลี้ยไฟ** หากพบเพลี้ยไฟจำนวนมากหรือเท่ากับ 1 ตัวต่อ 4 ดอก หรือ 1 ตัวต่อยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับบลิวจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลเฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และไม่ควรมีพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้
  - **ไรแดง** หมั่นสำรวจสถานการณ์ไรแดงและศัตรูธรรมชาติ โดยสำรวจ ๑๐% ของต้นทั้งหมด ๗ วันต่อครั้ง หากพบไรแดงที่ยังมีชีวิต ๕ ตัวต่อใบ และใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ ๒๕ ต่อต้น ถือว่าใบถูกทำลายให้ดำเนินการ ควบคุมโดยใช้ระบบน้ำเหนือหรือเครื่องพ่นน้ำ ๑ - ๒ ชั่วโมงต่อวัน ให้ใบทุเรียนเปียกโชกทั่วทรงพุ่ม เพื่อลดปริมาณไรแดงในช่วงฤดูแล้งให้อยู่ในระดับต่ำ (วิธีนี้จะช่วยเพิ่มความชื้นให้กับศัตรูธรรมชาติให้สามารถดำรงชีวิตอยู่และเพิ่ม ปริมาณสูงชันในช่วงแล้ง ซึ่งจะควบคุมประชากรของไรแดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากพบการระบาดรุนแรงให้ใช้สารเคมีที่มีประสิทธิภาพในการใช้ควบคุมปริมาณไรแดงแอฟริกันในสวนทุเรียน ได้แก่ โพรพาร์ไทด์ 30% WP อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรืออามีทราซ 20% EC อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือเฮกซีโทอะซอกซ์

11. ศัตรูเงาะ

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 67 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 129,128 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้
  - โรคใบจุดสาหร่าย ไม่มีพื้นที่ระบาดในสัปดาห์นี้

สถานการณ์การระบาดของศัตรูเงาะ ปี 2563

12. ศัตรูมัจจุ

- **พื้นที่ปลูกทั้งหมด** 67 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 267,692 ไร่
- **พื้นที่ระบาดรวม** 59 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **หนอนซอนใบ** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 3 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 25 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **เพลี้ยแป้ง** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 10 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - **โรคใบจุด** พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 21 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

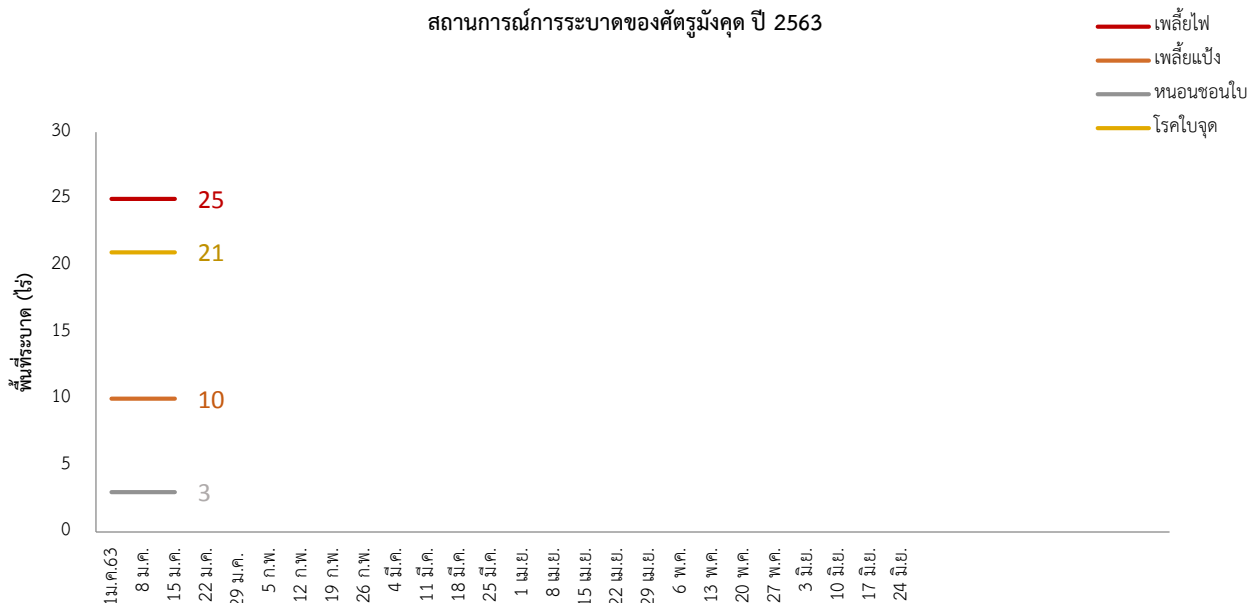
• ผลการดำเนินงาน

- **หนอนซอนใบ** แนะนำให้หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของหนอนซอนใบอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สังเกตดูที่ใต้ใบมัจจุจะพบรอยทางยาวเป็นเส้นสีขาว เนื่องจากการทำลายของหนอนซอนใบ หากพบหนอนกัดกินใบอ่อนเข้าทำลายประมาณ 30% ของยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% ดับเบิลยูพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการระบาดในระยะแตกใบอ่อน ให้พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน

- **เพลี้ยแป้งและเพลี้ยไฟ** หากพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% ดับบลิวจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารไพโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยแป้งและเพลี้ยไฟสามารถต้านทานสารฆ่าแมลงได้ และมักพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง และเพลี้ยไฟในระยะที่มัจจุออกดอกถึงติดผลอ่อน อาจทำให้ดอกและผลอ่อนร่วง ผลที่ไม่ร่วงเมื่อมีการพัฒนาผลโตขึ้น จะเห็นรอยทำลายชัดเจน เนื่องจากผิวเปลือกมัจจุมีลักษณะขรุขระที่เรียกว่า ผิวซีกลาก ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ

- **โรคใบจุด** หากสำรวจพบอาการใบจุดประมาณ 10% ของจำนวนยอด ควรพ่นด้วยสารเคมีคาร์เบนดาซิม 50% ดับบลิวพี อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ควรพ่นทุกต้นที่เริ่มแตกใบยอด

สถานการณ์การระบาดของศัตรูมัจจุ ปี 2563

13. ศัตรูลำไย

- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 73 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 825,159 ไร่
- พื้นที่ระบาดรวม 27 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
  - โรคพุ่มไม้กวาด พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 27 ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่
- ผลการดำเนินงาน

- แนะนำให้เกษตรกรหากพบต้นลำไยที่เป็นโรคพุ่มไม้กวาดให้ตัดกิ่งลำไยที่เป็นโรคพุ่มไม้กวาด นำออกไปทิ้งนอกแปลง แล้วเผาทำลายในทันที และพ่นต้นลำไยด้วยสารป้องกันกำจัดไร เช่น ไรโทรพาไกด์ 30% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือกำมะถันผง 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือสารอะมิทราซ 20% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และให้พ่นสารป้องกันกำจัดไรซ้ำอีกครั้งเมื่อต้นลำไยแทงยอดใหม่ ควรหลีกเลี่ยงการพ่นสารฆ่าไรในช่วงที่มีแดดจัด เพราะอาจทำให้ใบอ่อนไหม้ได้

สถานการณ์การระบาดของศัตรูลำไย ปี 2563

